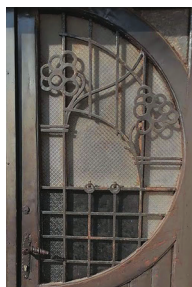
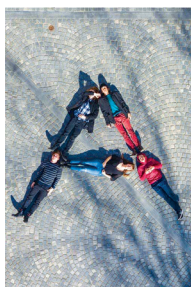
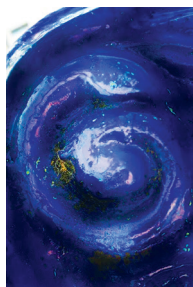
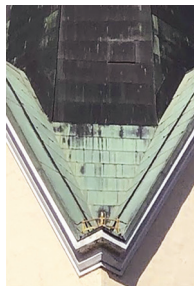

KDO JE

GIMNAZIJA SLOVENJ GRADEC • FOTOGRAFIJE MESTA

Operacijo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

Avtorji: Dijaki 2.a v šolskem letu 2018/19, Gimnazija Slovenj Gradec v okviru predmeta KIC – Kultura in civilizacija

Uredniški odbor: Alenka Kac Herkovič, Marjeta Uršič, Darja Štirn,

Tadej Bernik, Matej Peljhan, Jure Kravanja

Glavna urednica: Alenka Kac Herkovič

Lektorici: Janis Hlastan, Maja Tomšič

Koncept in oblikovanje: Jure Praper

Izdal in založil: Gimnazija Slovenj Gradec v okviru projekta SKUM – Razvijanje sporazumevalnih zmožnosti s kulturno-umetnostno vzgojo

Tisk: M kopija

Naklada: 75 izvodov

November 2019

Zgodba Kdo je Slovenj Gradec je nastala pri predmetu KIC (kultura in civilizacija). Pri tem predmetu je poudarek na projektnem delu, ki razvija tako samostojno kot tudi timsko delo in razmišljanje, funkcionalno rabo angleščine in hkrati zavedanje lastne kulture in jezika.

S projektom sva želeli povabiti dijake 3.a evropskega oddelka k raziskovanju Slovenj Gradca, njegove zgodovine in zgodb skozi različna časovna obdobja. Pomembno izhodišče so nam bile stare fotografije mesta in ljudi, ki so dijake nagovarjale k umetniškemu ustvarjanju. V slednjem nam je bilo v pomoč sodelovanje s projektom SKUM in profesionalnimi fotografi.

Nastali so brošura, kratek animirani film in razstava. V brošuri se prepletajo izbrane fotografije, film in besedila, ki so nastala skozi proces ustvarjanja, nabora besedil in prevajanja.

Izdelkom dajeta posebno noto mladostniška igrivost in izvirnost.

Naj bosta brošura in razstava dijakom priznanje ter izziv v njihovih nadaljnjih potevanjih po poteh znanj in raziskovanj.

Alenka Kac Herkovič, prof.
Marjetica Uršič, prof.

Ko smo se trije umetniki – fotografi, Tadej Bernik, Jure Kravanja in Matej Peljhan, pripravljali na naše prvo srečanje s slovenjgraškimi gimnazijci ter nasploh na sodelovanje v pričujočem projektu, smo se pogovarjali o naši vlogi in prispevku.

Najprej smo razmišljali o tem, kaj danes fotografija pomeni mladim. Čeprav podobe spremljajo človeka že od prazgodovine naprej, smo v zadnjih desetletjih z razvojem novih tehnologij in novih medijev priča njihovi pravi eksploziji. Po nekaterih ocenah naj bi ljudje po vsem svetu samo v letu 2017 posneli kar 1,200,000,000,000 (1,2 trilijona) fotografij. Prav gotovo so največji delež od te nepredstavljive količine fotografij ustvarili prav mladi. Za njih lahko rečemo, da se danes že rodijo s telefonom (fotoaparatom) v roki, da socialno življenje prej kot preko fizične bližine živijo preko virtualnih svetov in da besedo kot njihovo osnovno sredstvo komunikacije vse bolj izpodrivajo slika, simbol, fotografija.

Nato smo razmišljali o tem, kakšen pomen in vlogo sploh daje izobraževalni sistem danes umetnosti in fotografiji.

Ali umetnost v današnjem času, kjer se pglavitno mesto daje znanju in veščinam z jezikovnih, matematičnih in naravoslovnih področij, sploh najde pomembno mesto v šolskem prostoru? In če ga že najde, kakšno vlogo tam igra. Ali služi zgolj kot instrument za razvijanje prej omenjenih kompetenc ali pri osebnostnem razvoju mladih lahko igra še kakšno drugo vlogo.

Preko naših skupnih srečanj z mladimi smo želeli ustvarjati izkušnjo umetnosti, ki je izobraževalni programi ne ponujajo vedno. Poudarjali smo, da v umetnosti ne obstaja prav in narobe, da umetnost ni namenjena zgolj redkim posvečenim, ki edini znajo dekodirati zapletena enigmatska sporočila umetnikov, ampak da se v svet umetnosti lahko potopi vsak slehernik brez posebnega znanja. Mladim smo poskušali odkrivati umetnost kot način vstopanja v njihov notranji svet, kot način razumevanja njihovega odnosa do sveta, ki jih obdaja in kot način iskanja tistega, kar si vsi vsaj nezavedno želimo spoznati – smisla.

Vsi trije mentorji smo mladim najprej predstavili svoje lastno umetniško ustvarjanje, pri čemer smo poskušali biti kar

se da iskreni, nevsiljivi in predvsem čim manj pedagoško pokroviteljski. Predstavili smo jim naš odnos in izkušnjo umetniškega ustvarjanja in stvaritev ter jih nagovorili in spodbudili, da si ob tem popolnoma svobodno dovolijo oblikovati svoje lastne izkušnje in razmišljanje, ki bodo gotovo drugačne od naših.

V drugem delu procesa so mladi sami začeli razmišljati o tem, kako bi s pomočjo fotografije in drugih medijev lahko izrazili stvari, ki so njim pomembne. Razmišljali so o lastni identiteti, odraščanju, povezanosti z rojstnim krajem, lokalnimi zgodovinskimi dogodki in o tem, kako se preteklost prepleta in vpliva na sedanost in prihodnost.

Seveda mladim ni bilo vedno lahko. Če je umetnost prava, nas vedno poriva ven iz cone udobja, prekinja nam vsakodnevno rutino, postavlja nas pred težka vprašanja, sooča nas z neprijetnimi resnicami. Pravzaprav je vrednost umetnosti, ki ne vključuje nobenih odporov, frustracij in notranjih konfliktov, vprašljiva. Ustvarjanje brez natančnih navodil, brez definiranih postopkov, brez temeljitega poznavanja orodij in brez pritiska

pričakovanega končnega izdelka lahko vsem nam predstavlja velik izziv.

Poleg tega da so mladi preko skupnega sodelovanja dobili izkušnjo v in preko umetnosti, kar je bil prvi cilj projekta, je pred nami viden tudi končni rezultat njihove kreativnosti. Razstavljeni izdelki, ki so sicer izraz in odraz mladih, od tega trenutka naprej tudi gledalce prijazno in nevsiljivo vabijo, da se za trenutek ustavijo, dopustijo, da se jih dela dotaknejo ali celo premaknejo.

Matej Peljhan

Dijakinje in dijaki Gimnazije Slovenj Gradec so se v okviru predmeta KIC - Kultura in civilizacija priključili projektu SKUM – Razvijanje sporazumevalnih zmožnosti s kulturno-umetnostno vzgojo. Cilj predmeta je bil predstavitev domačega kraja v angleščini skozi geografske značilnosti, zgodovino, kulinariko, mite in legende ter etnološke posebnosti, ob tem pa razvijati digitalno pismenost, ustvarjalno in kritično mišljenje.

Skupaj s profesoricama in fotografi smo iskali način, da dijakom ponudimo možnost drugačnega raziskovanja, srečanja z mestom, spajanja preteklosti in sedanjosti, ki bi jih motivirala za predstavitev njihovega pogleda na kraj, v katerem živijo v svojih gimnazijskih letih. Fotografijo smo hitro prepoznali kot dober medij, saj na eni strani gledalcu pripoveduje zgodbo, na drugi strani pa od ustvarjalca le te terja angažiran vstop v samo dogajanje v mestu ali pa zgolj občudovanje tega.

Dijakinje in dijaki so tako preko fotografij ustvarili svoj pogled na mesto, kot ga skozi razumevanje preteklosti vidijo in živijo danes. Delček zgodovine so pokazali v kratkem animiranem filmu, v katerem so animacijo združili s starimi fotografijami mesta. In še več, odgovorili so si na vprašanje KDO je Slovenj Gradec in z njim stopili v osebni odnos.

Njihovo raziskovanje je odprlo možnosti za drugačno poučevanja in izrazitejše doseganje vzgojno-izobraževalnih ciljev, hkrati pa verjamem, da je dijake spodbudilo k razmišljanju o učni vsebini v širšem, zanje bolj aktualnem kontekstu in morda tudi odprlo vprašanja o tem kako, kako bivajo v svetu in s svetom.

Darja Štirn

Ikonične fotografije določenega prostora v zgodovinskem trenutku ustvarjajo vtis objektivne podobe kraja, ki pa ni nujno taka, kot je blizu našim zaznavam in doživljanju. Edini način, da se upremo tem vsiljenim podobam, je ta, da pozorno proučimo čim širši nabor zgodovinskih upodobitev ter da ustvarimo svoje podobe.

Dijakinje in dijaki Gimnazije Slovenj Gradec so se odločili upodobiti svoj kraj, da bi se dokopali do odgovora na vprašanje, KDO je Slovenj Gradec. Osebno zastavljeno vprašanje (Kdo?) seveda terja osebni odgovor. Kako zaznavam spremembe v življenju mesta nekoč in danes? Katere predele mesta doživljam kot svoje? Koga srečujem v mestu?

Čeprav fotografija upodablja zamrznjeni trenutek, dobra fotografija vedno pripoveduje tudi zgodbo. Sestavljanje zgodb in iskanje svojega mesta v njih pa ustvarja tisto narativno vednost, ki osmišlja bivanje. To je sestavljeno iz časovne

(včeraj-danes-jutri), prostorske (Kje bivam?) in medosebne dimenzije (S kom bivam?). Bolj poglobljeno, kot se ukvarjamo s temi vprašanji, bolje spoznavamo sebe.

Da odgovor na vprašanje, kdo sem, ni pomemben le zame, priča publikacija Kdo je Slovenj Gradec, saj razkriva podobo kraja, kot jo zaznavajo in prepričljivo upodablajo mladostnice in mladostniki.

Dobra šola mora otrokom in mladostnikom ponuditi verodostojne informacije o vsem, kar nas obdaja. Spodbujati pa mora tudi raziskovanje bolj osebnih vprašanj po smislu bivanja in razvoj jezikov, ki nam omogočajo svoje predstave o sebi-v-svetu deliti z drugimi. Pričujoči projekt dokazuje, da so umetniški mediji izvrstno orodje za doseganje vseh navedenih ciljev. Zato vse čestitke ustvarjalcem in mentorjem!

Robi Kroflič

SG NEKOČ IN DANES

V skupini smo primerjale Slovenj Gradec nekoč in danes. Na osnovi starih fotografij smo skušale prikazati spremembe v času. To projektno delo nas je pritegnilo predvsem zato, ker smo na ta način združile podobo mesta v različnih časovnih obdobjih. Fotografirale smo mesto v današnji podobi, pri oblikovanju pa so nam pomagali fotografi z nasveti.

Prva fotografija prikazuje utrip mesta in primerjavo stavb; v kolikšni meri so se spremenile, katere trgovine so izginile ter kdo se jih še spomni.

Na naslednji fotografiji vidimo zborovanje sokolov (telovadno društvo), ki poslušajo govor. Nahajajo se pred domom kralja Aleksandra, kjer je danes Kulturni dom Slovenj Gradec (stavba je bila prenovljena 1983). Sokolsko društvo je bilo ustanovljeno leta 1919, leta 1936 pa so končno dočakali otvoritev Sokolskega doma, ki se je kasneje preimenoval v TVD Partizan.

Tretja fotografija predstavlja mestni promet na Glavnem trgu v Slovenj Gradcu. V času Avstro-Ogrske se je imenoval Hauptplatz, kasneje Cesta kraljeviča Andreja, med nemško okupacijo pa Adolf Hitler Platz. Še vedno ostaja središče poslovnega, kulturnega in družabnega življenja v mestu.

Četrta fotografija prikazuje del obzidja pri Rotenturnu. Graščino poimenujejo okoli leta 1542. Današnjo obliko dobi sredi 18. stoletja, na baročnem vhodnem portalu je letnica 1755. V graščini je bila nekaj časa tudi osnovna šola (1901–1967).

Na peti fotografiji vidimo notranjost dvorišča pri Rotenturnu, kjer so prikazana prevozna sredstva nekoč in danes.

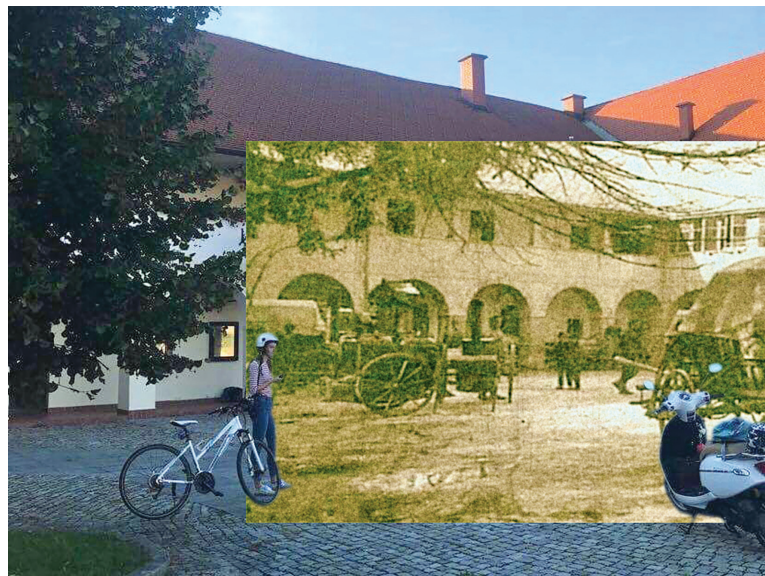
Šesta prikazuje ljudi na sprehodu pred galerijo na Glavnem trgu in na Trgu svobode. Stavba, kjer danes najdemo Koroški pokrajinski muzej in Koroško galerijo likovnih umetnosti, je

najstarejša meščanska hiša v Slovenj Gradcu. Trg svobode (od leta 1946), nekoč Cerkveni trg, pa spada med najstarejše trge.

Sedma fotografija je posneta na Vorančevem trgu, za hotelom Vabo. Prikazuje meščansko družino na kočiji in primerja s prevoznimi sredstvi danes. Hiša je po osvoboditvi imela več različnih namenov – v njej je bil dijaški dom, osnovna šola, ekonomska šola, podjetje Lesna. Danes so v njej različni poslovni prostori, večinoma pa je prazna.

Avtorice fotografij: Damjana Rošer, Katarina Lađić, Neža Tovšak, Lana Gregor in Tina Sinreih.

DEKLICA Z ŽOGO

Staro mestno jedro smo želele oživiti in ga povezati z mladimi, ki se na mestih, prikazanih v ozadju, največkrat zadržujemo.

Zgodba se začne pri šoli. Od tam gre žoga v center mesta čez staro mestno obzidje mimo dveh cerkva. Pri cerkvi sv. Elizabete žoga poleti čez Glavni trg do Mestne kavarne, kjer se zgodba zaključi.

Z izbrano lokacijo smo želele prikazati tri najpomembnejše točke mesta. Da smo jih povezale, smo uporabile rdečo žogo kot rdečo nit, ki simbolizira ognjevito mladost in mladostniško energijo.

Prva lokacija je šola, ki ni le izobraževalna ustanova, temveč tudi zbirališče mladih. Druga je cerkev sv. Elizabete, ki je verski center mesta. Sledi ji kavarna, kjer se dijaki zbiramo v prostem času.

S tem, ko smo fotografije prekrile s črno-belim filtrom, smo želele poudariti rdečo žogo, ki skupaj z mlado predstavnico Slovenj Gradca predstavlja sedanost. Črno belo ozadje, ki prikazuje nekaj najstarejših objektov v mestu, predstavlja preteklost ter hkrati dopolnjevanje s sedanostjo. S to serijo slik smo želele spojit nekdo in danes.

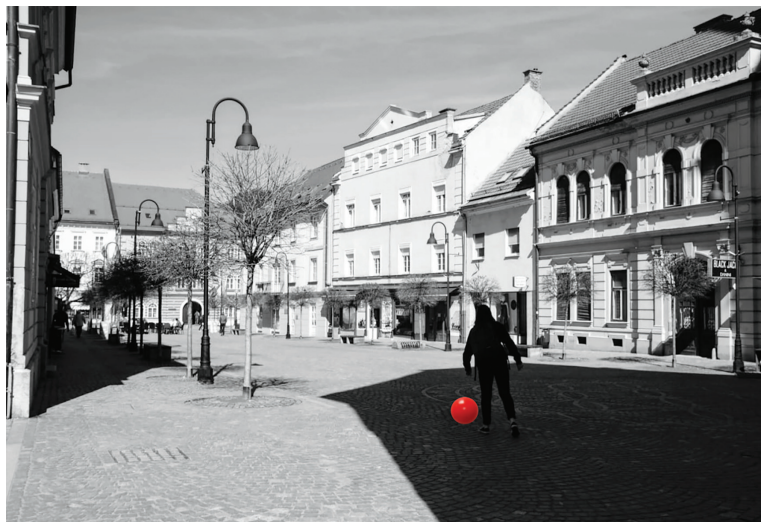
Hana je priskrbela opremo in opravljala delo fotografa. Izbirala je kadre in slike povezala s pravljico. Pia je igrala deklenco na fotografijah, prav tako pa je na fotografije po tem, ko je Aja slike uredila in prekrila s filtrom, dodala še žogo.

SLEDIMO DEKLETU, KI SI PODAJA ŽOGO

Bil je dan kot vsak drugi. Po osmih urah pouka se je odpravila v mesto. Brez pričakovanj, da bi dan lahko postal vznemirljiv, je zagledala rdečo žogo pri cerkvi. Pojavila se je iznenada in nepričakovano. Sledila ji je in si jo podajala. Najprej mimo cerkve sv. Elizabete, mimo župnišča, po Glavnem trgu. Med poigravanjem z žogo je zagledala mize, postavljene pred kavarno. Odločila se je, da posede ob kavi in si razbremeni misli po napornem dnevu.

Avtorice fotozgodbe: Hana Sekereš, Aja Fajmut in Pia Tomšič

ČRKE

Izbrali smo si tematiko črk, saj nas je ta tema na predstavitvi fotografov najbolj pritegnila. S fotografijami, na katerih bi se lahko prepoznale črke, smo si zadali ustvariti napis Slovenj Gradec.

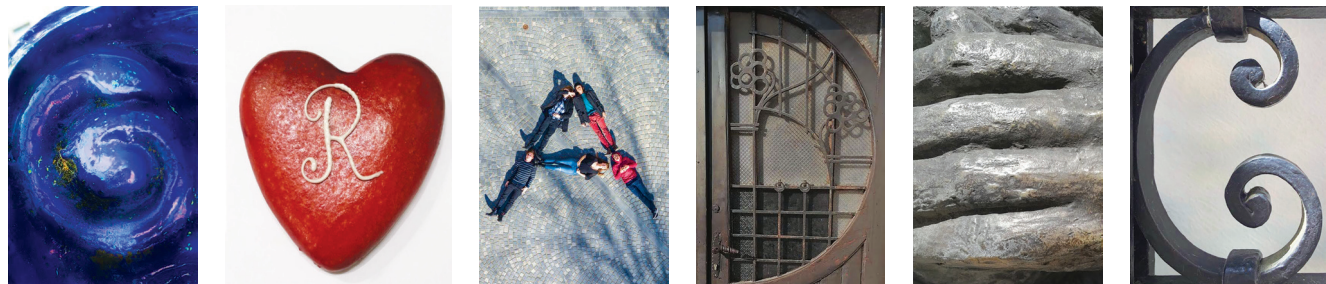
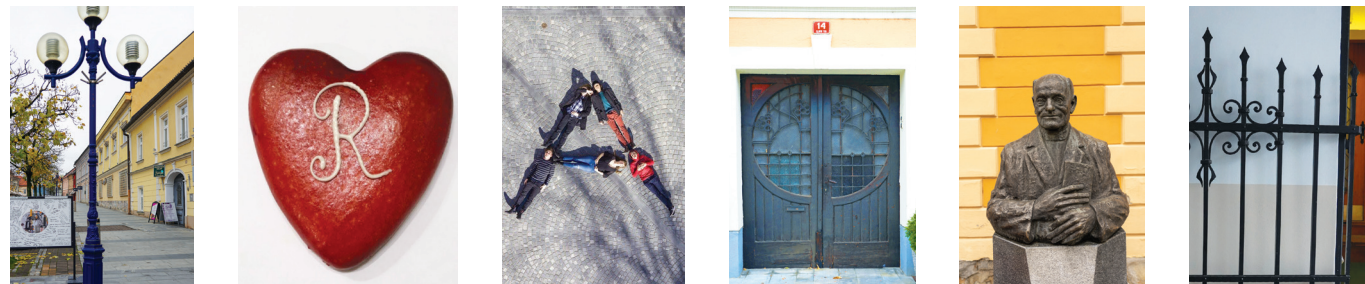
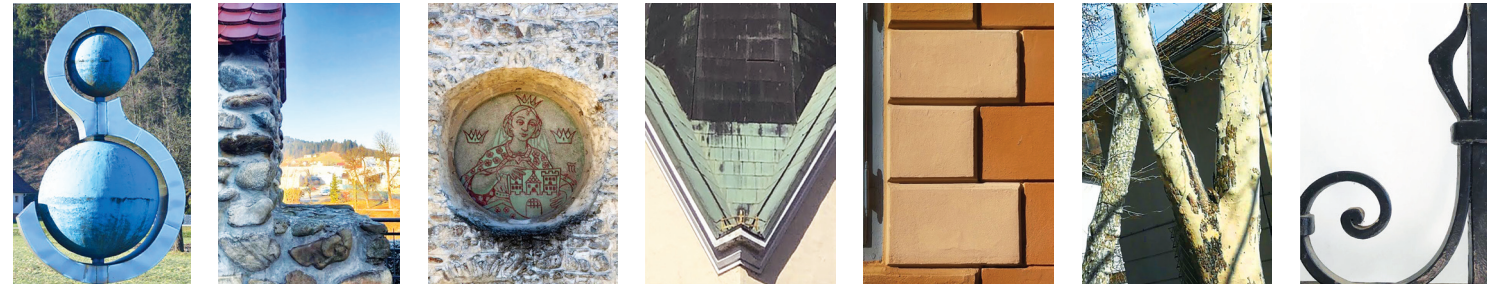
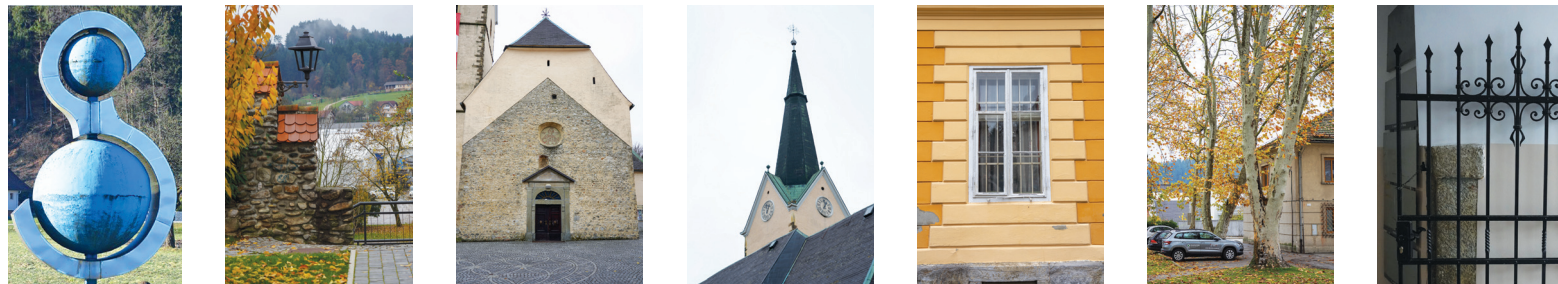
Po mestu smo večinoma hodili skupaj, ga opazovali in iskali podobe črk. Ugotovili smo, da naloga ni enostavna in da moraš znati zelo dobro opazovati, da v detajlih prepoznaš posamezne črke. Pri določenih črkah smo imeli malo več težav, na primer pri črki A, kjer smo kasneje s fotografom in dronom poslikali kar sami sebe. Tudi mi smo Slovenj Gradec.

Nastajale so različne fotografije, ki jih je Sandi nato uredil. Kaj predstavljajo posamezne črke oziroma kje smo jih našli:

S – skulptura Pina Poggija
L – srednjeveško obzidje
O – detajl na cerkvi Sv Elizabete
V – streha cerkve Sv Elizabete
E – stena župnišča
N – drevesa v parku
J – ograja (v podhodu pri Koroškem študentskem servisu)

G – gravura na mestni svetilki
R – lectovo srce, simbol lectarstva v Slovenj Gradcu
A – mi, dijaki Gimnazije Slovenj Gradec
D – vrata (Glavni trg)
E – doprski kip Franca Ksaverja Meška pred župniščem
C – ograja (v podhodu pri Koroškem študentskem servisu)

Avtorji fotografij: Blažka Knap, Florjan Skaza, Nace Herkovič, Aleksander Ramšak in Jaka Jeram.

FOTOGRAFIJE NEKOČ IN DANES

Z najinimi fotografijami sva želeli pokazati razliko med sedanostjo in preteklostjo našega kraja.

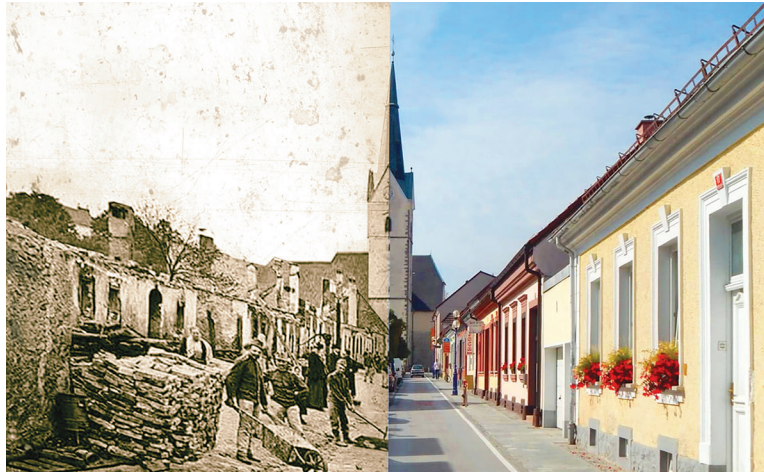
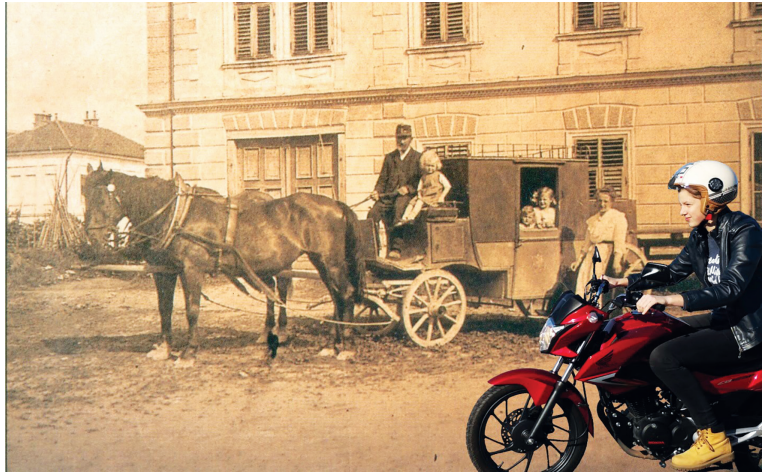
Izbrali sva fotografije, pri katerih sva menili, da je ta razlika najbolj očitna. Najine fotografije prikazujejo razliko med nekoč in danes na različnih področjih, od stavb, prevoznih sredstev in konec koncev tudi medsebojne komunikacije in druženja.

Večinoma sva delali skupaj, preostalo delo pa sva si porazdelili in se sproti naučili veliko novih stvari.

Največji izziv nama je bilo urejanje slik, saj nobena od naju tega ni delala nikoli prej in sva se res morali naučiti vsega od začetka. Na koncu je bilo to eksperimentiranje prav zabavno. Najtežji del nama je predstavljala kreativnost pri novih idejah in kako s slikami prikazati neko sporočilo. Pri tem pa so nama pomagali fotografi s svojimi nasveti in mnenji, za katere sva jim zelo hvaležni.

Avtorici fotografij: Nika Herman in Ula Perovec

PORTRETI

Bil je navaden, siv četrtek. Po zadnji uri fizike smo se izmučene odvlekle v mestno kavarno. Ob skodelici kave so nam pogledi uhajali skozi okno. Mimoidoči so hiteli mimo; babice, dedki, otročki, dijaki, mamice, poslovneži, skratka vsi, ki jih nekaj povezuje z našim mestom miru.

Slovenj Gradec, tako kot vsako mesto, je brez ljudi le mesto. Njegovi prebivalci pa mu dajo življenje.

Ko smo tako sedele v kavarni in opazovale mimoidoče, smo se zavedale, da ima vsak svojo zgodbo, ki ga povezuje s tem mestom. Odločile smo se, da v fotografski objektiv ujamemo nekaj obrazov in duh Slovenj Gradca.

Avtorice fotografij: Neža Mojškerc, Tajda Paradiž, Tjaša Uršnik

ANIMACIJA

Naša skupina si je za temo izbrala katastrofe, ki so v srednjem veku prizadele Slovenj Gradec (napadi Turkov, roji kobilic, požari) in jih prikazala v animaciji. Za animacijo smo se odločili po predlogu enega od fotografov. Najprej smo zbrali vse potrebno gradivo in informacije. Za ozadje smo uporabili različne fotografije z interneta ter nekaj starih fotografij Slovenj Gradca. Nato smo ločeno posneli fotografije vseh treh nesreč.

V računalniškem programu smo fotografije združili v animacijo in jih povezali z vmesnimi elementi, v ozadje pa dodali govorjeno besedilo.

Delo je bilo malce oteženo zaradi pomanjkanja opreme in tehničnega znanja.

Avtorji filma:

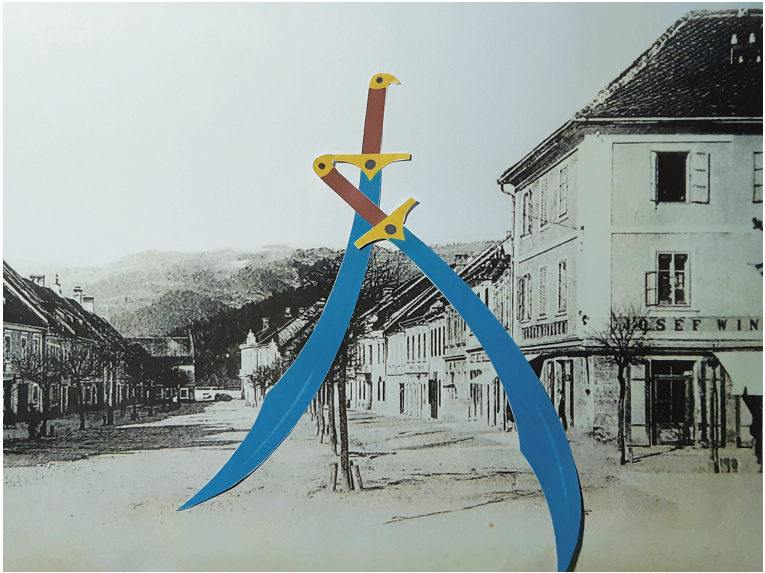
Fotografija: Aljaž Solina Skrbinek in Matic Jordan

Montaža filma: Matevž Knez

Vmesni elementi: David Repnik

Besedilo in govor: Neža Razbornik

Viri:

stare razglednice:

<https://starerazglednice.wordpress.com/>, november 2018

<https://www.facebook.com/koroskanekoc/>, november 2018

https://www.facebook.com/pg/slovenjgradec/photos/?ref=page_internal, november 2018

domači arhivi